

Україна — моя Батьківщина

- Що зображено на малюнках? Обведи червоним олівцем кордон України.
- Розфарбуй зображення Державного Прапора України. Чи знаєш ти, чому він має саме такі кольори?
- Розфарбуй зображення Державного Герба України. На що він схожий?
- Обведи назву нашої країни і порахуй кількість букв у цьому слові. Як називають рідну землю?

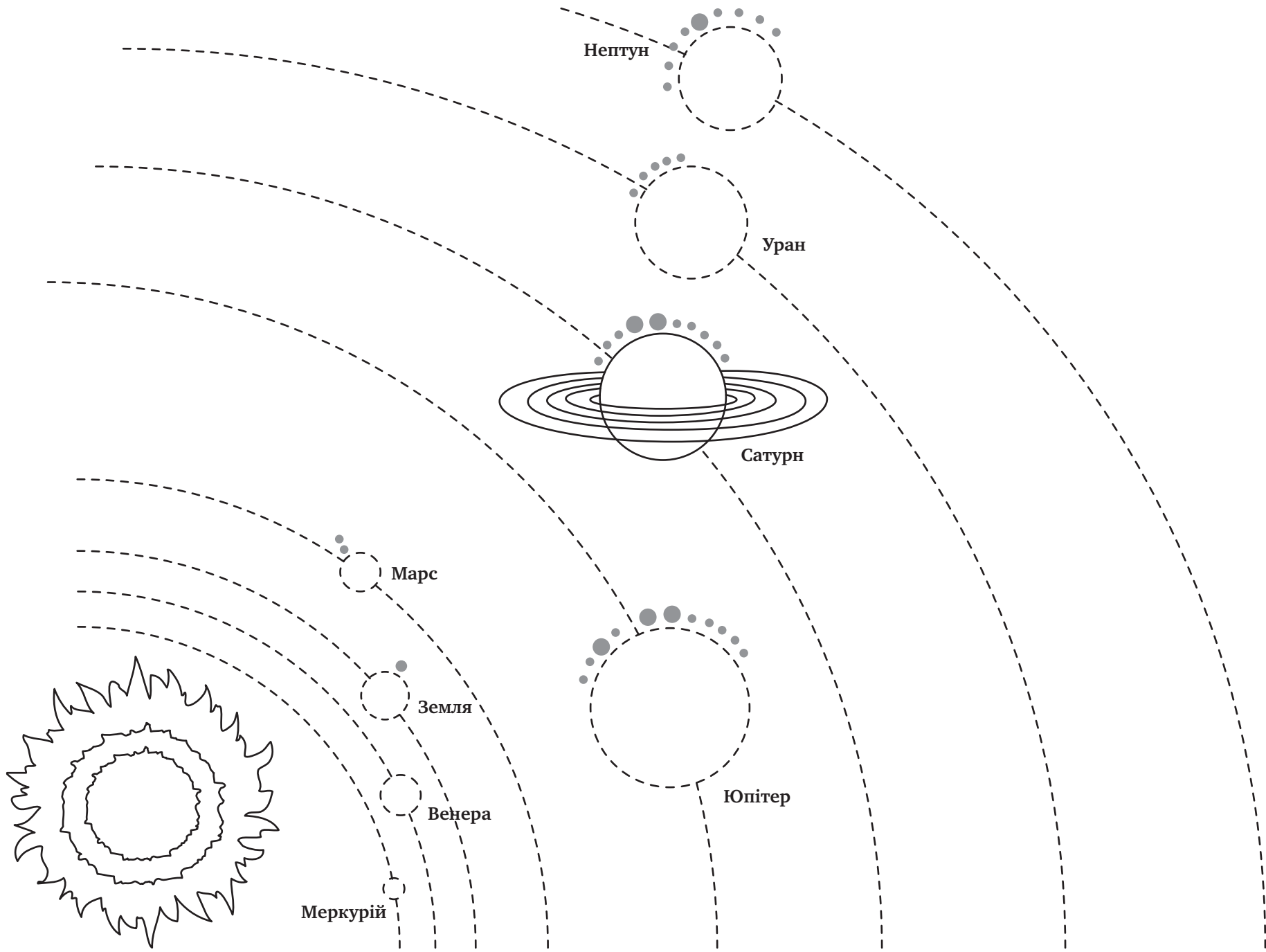
У К Р А І Н А

Наша Сонячна система

- Наша планета — Земля — схожа на велику кулю. Вона літає в космічному просторі в компанії інших планет. Запам'ятай їхні назви: Меркурій, Венера, Марс, Юпітер, Сатурн, Уран, Нептун. Усі вони рухаються довкола Сонця — великої, жовтої, спекотної зірки. Саме тому ці планети, і наша Земля також, називаються планетами Сонячної системи.
- Сонце знаходиться в центрі системи, а довкола нього, кожна своїм шляхом, рухаються планети. Шляхи планет називаються орбітами. Порахуй, скільки планет у Сонячній системі. Познач суцільною лінією орбіти, якими вони рухаються.
- Подивися на малюнок Сонячної системи. Ти помітив якісь особливості? Є великі планети — Юпітер, Сатурн, Уран, Нептун — і маленькі: Меркурій, Венера, Земля, Марс. Знайди на малюнку найбільшу і найменшу планети. Також усі планети знаходяться на різній відстані від Сонця. Чи знайдеш ти на малюнку найближчу і найвіддаленішу від Сонця планети?
- Розрізняються планети і за кольором. Марс називають червоною планетою, тому що в небі він виглядає як червона куля, Землю — блакитною планетою, Уран і Нептун мають зеленувато-блакитний колір, а Венера, Юпітер і Сатурн — темно- або світло-жовтий колір, із плямами і смужками. А ще ти, мабуть, помітив кільця довкола однієї з планет. Якої? Кільця складаються з криги! З маленьких, наче сніжинка, часточок і великих, наче бурульки, замерзлих уламків.
- Деякі планети мають супутники — невеличкі планети, які рухаються довкола планет Сонячної системи. Місяць, який ти щовечора бачиш на небі, є природним супутником Землі. Він рухається довкола неї по доріжці-орбіті. У Землі лише один супутник, у Меркурія їх узагалі немає, а в Урана — 27! Які ще планети мають супутники?
- Земля — єдина планета Сонячної системи, на якій є життя. Саме тут є повітря, вода і тепло, необхідні для всього живого і для нас із тобою. Адже, наприклад, на Меркурії дуже спекотно, тому там жити неможливо, на Венері хоч і є вода, але немає повітря і жарко, а більш віддалені від Сонця планети надто холодні.
- Назви яких планет ти запам'ятав? На якій планеті живемо ми? Чи можеш назвати найбільшу і найменшу планети? А найвіддаленішу від Сонця?
- Намалюй у рамочці Місяць.

Зоряне небо

- Щовечора, коли сонце сідає за обрій і стає темно, на небі з'являються тисячі яскравих крапочок. Це — зірки, космічні мешканці. Зі сходом сонця вони не зникають, просто сонячне світло таке яскраве, що не дозволяє нам бачити зірки вдень. До речі, Сонце — теж зірка. Роздивлятися зірки цілий день учені можуть за допомогою спеціального приладу — телескопу (*величезної підзорної труби*). Обведи за контуром та розфарбуй телескоп.
- Полярна зірка — найяскравіша серед зірок, які ми можемо побачити на небі вночі. Вона розташована в сузір'ї Мала Ведмедиця. Це дуже корисна зірка: вона допомагає знаходити правильний шлях морякам, мандрівникам, усім, хто заблукав. Чому? Вона розташована на небосхилі таким чином, що завжди, наче компас (*пристрій, який визначає сторони світу*), показує на північ. Так вона допомагає орієнтуватися за мапою, яка є у кожного мандрівника. Обведи за пунктиром сузір'я Малої Ведмедиці та розфарбуй Полярну зірку.
- На небі так багато зірок, великих і маленьких, далеких і не дуже, що вчені склали спеціальну зоряну мапу. На ній зображені всі відомі зірки, сузір'я, планети і навіть галактики — великі сукупчення зірок. Галактика, в якій ми живемо, називається Чумацький Шлях. Чи знаєш ти, чому її так називають в Україні? Слухай уважно. У давнину чумаки (*візник і торговець, який перевозив на волах хліб, сіль, рибу та інші товари для продажу*) мандрували до моря на південь по сіль і вночі орієнтувалися за зірками. Чумацький Шлях нагадує довгий білий рушник, який розстелили на небі з півночі на південь. Орієнтуючись на зірки, чумаки ніколи не збивалися з дороги. За легендою, зірки на небі — це розсипана чумаками сіль.
- Інколи, гуляючи вночі і дивлячись на небо, люди кажуть: «Зірка упала, треба швидко загадувати бажання». Звичайно, з неба падають не зірки, а інші космічні об'єкти — метеорити.

Метеорит — це камінь, який падає з космосу на Землю. Зазвичай вони маленькі і не завдають шкоди, але інколи метеорити бувають такі великі, що залишають у землі величезні ями, ламають дерева, будинки. Обведи за контуром та розфарбуй метеорити. Який із них завдасть найменшої, а який — найбільшої шкоди? Чому?

- Зрідка на зоряному небі можна спостерігати комети. Комета схожа на кулю з хвостом, що світиться. Вона пролітає біля Землі на величезній швидкості і знову зникає в космічному просторі. Розфарбуй комету.
- Нарешті, існує дуже красиве явище природи на півночі, поява якого пов'язана з космосом. Полярне сяйво — красиві смуги жовтого, зеленого, синього, рожевого кольорів — з'являється на небі тоді, коли на землю дме сонячний вітер і несе на землю зоряний пил. Обведи за контуром та розфарбуй полярне сяйво.
- Який прилад допомагає побачити зірки зблизька? Який космічний мешканець має «хвіст»? Як в Україні називають нашу галактику?
- Намалюй у рамочці, як виглядає зоряне небо з твого вікна.

